

daljáték – Kolozsvár fejlett zenei életében az opera-műfaj már a 20-as esztendőök elején feltűnik. Az első romániai magyar operaként Delly-Szabó Géza *Páter gvárdián* c. egyfelvonásos vígoperáját tartjuk számon (Bárd Oszkár szövegére írta 1919-ben, azonban csak 1946-ban mutatták be a Kolozsvári Magyar Színházban). Ezt követte Bródy Miklós keleti tárgyú operája, a *Thámár* (bemutatta a Kolozsvári Magyar Színház) és Bretán Miklós legendás tárgyú daljátéka, a *Gólem* vagy a *Gólem lázadása* (bemutatta ugyancsak a Kolozsvári Magyar Színház 1924 decemberében, Kaczér Illés szövegével), majd Eisikovits Mihály *Aranykorsó* c. daljátéka (1935-ben adták elő Kolozsvárt).

Újabb hazai szerző operájának bemutatására csak a II. világháború utáni időszakban, a 60-as években került sor. Demián Vilmos *Kelepce* c. operáját (Szinberger Sándor szöveggönyvére, 1964) a kolozsvári Állami Magyar Opera 1965-ben be is mutatta. Szabó Csaba *Kis építők* c. gyermekoperáját ugyancsak 1965-ben, Csíky Boldizsár *Görög Ilonáját* (kamaraopera pantomimmal) 1966-ban adta elő a Marosvásárhelyi Népi Együttes. Junger Ervin egyfelvonásos műve, *A helység kalapácsa* Petőfi elbeszélő költeményének cselekményét vitte színpadra (Jánosházy György szöveggönyve nyomán 1967-ben, bemutatta az Állami Magyar Opera 1968-ban).

Román nyelven került bemutatásra Eisikovits Mihály két gyermekoperája: *A kecske meséje*, melynek szöveggönyvét S. Marsak nyomán Bartalis János és Ilie Balea írta (bemutató a kolozsvári Román Operában, 1954) és a *Csalafinta kút*, Marton Lili szövegére, Ilie Balea fordításában (bemutató ugyanott, 1962), valamint Szarvady Gyula *Isztrosz királya*, amelyet román nyelven Konstancán 1976-ban játszottak először, magyarul Kolozsvárt 1979-ben.

Sajátos zenés színpadi műfajként jelentkezett a 30-as években a Kolozsvári Magyar Színház kezdeményezte **kék madár* irányzat keretében a népi daljáték, amelynek szerzői a népeletből vett témákat elevenítették meg népdal-, ballada- és népszokás-betétekkel szerves egységben. Ezek sorába tartozik Bárdos Péter *A gyújtogató* (1932), Nyíró József-Keresztes Károly *Júlia szép leány* (1933), a Kós Károly tervei szerint kalotaszegi környezetbe áthelyezett Kacsóh-féle *János vitéz* (Dsida Jenő előjátékával, 1934), Györkös Ferenc-Szabédi László *A szentlászlói vőlegény* (1935), Gaál Lajos-Dávid István *Székely guzsalyos* (1935), valamint Szentimrei Jenő *Csáki bíró lánya* (1936) c. darabja. Ezek egy részét, akárcsak a művibb és népmesei-tündérmesei ízű más darabokat (Makkai Sándor-Saja Sándor: *Gyöngyvirág*, 1928; Nagy Zoltán: *Napsugárka*, 1937) műkedvelők vitték színpadra.

Kéziratban fekvő vagy nyomtatásban megjelent, de bemutatásra még nem vagy csak részleteiben került daljátékaink közül számon tartjuk Delly-Szabó Géza (*Sappho*, zenedráma három felvonásban, Grillparzer nyomán, 1917; *A kontár*, zenés történelmi játék, 1951), Bihari Sándor (*Kádár Kata*, háromfelvonásos daljáték Földi Janka szövegére, 1956), Junger Ervin (*Júlia kisasszony*, Strindberg nyomán, Rónai Antal szövegkönyvére, 1959), Csire József (*Hajnaltól hajnalig*, Karikás Frigyes *Júlia asszony* c. novellája nyomán, 1961; *Válságos órák*, 1966) és Vermesy Péter (*Ördögváltozás Csíkban*, Tamási Áron novellája nyomán, Szöcs István szövegkönyvével, 1970) dalműveit.

(B. A.)

Kötő József: *Drámairodalmi örökségünk*. Korunk 1967/11. – Lakatos István: *A kolozsvári magyar zenés színpad (1792-1973)*. Benkő András előszavával, 1977. – Fehérvári László: *A történelmi hűség kedvéért*. Utunk 1978/9.